

Секція: Економічні науки

Ющенко Надія Леонідівна

кандидат економічних наук, доцент

Хмельницький національний університет

м. Хмельницький, Україна

РОЗВИТОК ТЕРИТОРІАЛЬНОЇ СТАТИСТИКИ ЯК ІНФОРМАЦІЙНОЇ ОСНОВИ ВИРОБЛЕННЯ ІНВЕСТИЦІЙНОЇ ПОЛІТИКИ ЩОДО МОДЕРНІЗАЦІЇ ТЕПЛОЕНЕРГЕТИКИ В УМОВАХ РЕФОРМИ ДЕЦЕНТРАЛІЗАЦІЇ В УКРАЇНІ

В інвестиційну політику, націлену на підвищення конкурентоспроможності регіонів та на їх соціально-економічну інтеграцію, на ефективне використання державних і місцевих ресурсів для впровадження проектів, які сприятимуть економічному зростанню, інноваційному розвитку, створенню нових робочих місць, покращенню екологічної ситуації, а головне – поліпшенню якості життя людей, послідовно перетворюється державна регіональна політика України. Україна досягла значного прогресу у наближенні регіональної політики до принципів, стандартів, моделей і підходів, які прийняті в ЄС. Утворені громади (рис. 1) спроможні стратегічно планувати розвиток та ефективно управляти ресурсами для розвитку.

Енергетика – одна зі стратегічно важливих галузей економіки України, від безпечного, стабільного функціонування та сталого розвитку якої залежать життєдіяльність та якість більшості сфер життя суспільства, а також безпосередньо добробут громадян. Водночас низький рівень енергоефективності, зношення енергетичної інфраструктури, залежність від імпортного постачання енергетичних ресурсів – це ті нагальні проблеми, які потребують розв’язання.

Рис. 1. Нова система адміністративно-територіального устрою субрегіонального (районного) рівня [1]

Українська енергетика має значний потенціал для залучення інвестицій. Проте протягом тривалого періоду в галузі бракувало прозорих, конкурентних та зрозумілих правил гри для учасників ринку, панували монополії та зарегульованість. Це перешкоджало поступальному розвитку і модернізації української енергетики. А система перехресного субсидіювання та дотацій із бюджету стримувала зростання цін на енергоносії для населення, водночас вимивала величезні кошти з бюджету, створювала нерівні умови, перешкоджаючи модернізації та розвитку, впровадженню нових технологій на підприємствах ПЕК [2].

Зокрема, модернізація фізично зношених теплових мереж в Україні передбачає досить великі капітальні витрати, а строки окупності становлять не менш як 15 років [3], як наслідок – заміна трубопроводів є непривабливими для інвесторів проектами, а муніципалітети не мають достатніх фінансових ресурсів. Реалізація комплексних проектів до модернізації теплових джерел (самоокупні проекти) і теплових мереж (інфраструктурні проекти) може дозволити залучити гроші на модернізацію теплових мереж.

Реформування енергетики спрямоване на те, щоб привести національне законодавство у відповідність до законодавства, норм та стандартів ЄС, що передбачено Договором про Асоціацію між Україною та

Європейським Союзом. Завершення імплементації європейського законодавства, впровадження європейських стандартів не лише сприятиме прискоренню позитивних перетворень в енергетичному секторі. Це допоможе вивільнити значний потенціал країни у новітніх сегментах енергетичної галузі, таких як відновлювана енергетика. А сукупно усі ці кроки сприятимуть зміцненню енергетичної незалежності нашої держави та підвищенню якості послуг для побутових споживачів, дозволять забезпечити надійність постачання та доступність енергії для всіх споживачів.

Для ефективного планування регіонального розвитку, як однієї з ключових складових інтегрованого функціонування наряду з фінансуванням, реалізацією, моніторингом та оцінюванням, інституціями регіонального розвитку, дуже важлива достовірна статистична інформація, представлена на деталізованому географічному рівні. А для того, щоб проводити порівняння між регіонами однієї країни, а також між країнами, статистичні дані повинні готуватись відповідно до міжнародних стандартів. Угода про асоціацію між Україною та ЄС передбачає поступове затвердження Україною стандартів ЄС, але регламент ЄС Номенклатура територіальних одиниць для статистики (фр. *nomenclature des unités territoriales statistiques*, NUTS) [4], який визначає ієрархію регіонів в Євросоюзі, Україною ще не прийнято та передбачено планом заходів з виконання Програми розвитку державної статистики до 2023 року [5]. Нинішній поділ територій України, що використовується для формування статистики, а також набір показників, які використовуються, не дозволяє використовувати повною мірою потенціал в цій сфері в Україні та здійснювати суттєві порівняння з регіонами ЄС. Крім того, процес формування об'єднаних територіальних громад також потребує перегляду чинних українських стандартів формування територіальних статистичних показників.

Розвиток державної статистики на регіональному та територіальному рівнях є одним із завдань цілі 3 «Ефективне людиноцентричне багаторівневе врядування» Державної стратегії [6] і Державній службі статистики України необхідно використовувати досвід ЄС для підвищення якості, порівняності та доступності територіальної статистики.

Література

1. Реформа децентралізації: Урядовий портал. URL: <https://www.kmu.gov.ua/diyalnist/reformi/efektivne-vryaduvannya/reforma-decentralizaciyi> (дата звернення: 23.11.2020).
2. Енергетична безпека: Урядовий портал. URL: <https://www.kmu.gov.ua/diyalnist/reformi/ekonomichne-zrostannya/energetychna-bezbeka> (дата звернення: 23.11.2020).
3. Нікітін Є., Дубовський С. Централізоване теплопостачання. Застаріла спадщина чи європейське майбутнє? Дзеркало тижня. Україна. 2019. Випуск №1288. URL: https://zn.ua/ukr/energy_market/centralizovane-terlopostachannya-324748_.html (дата звернення: 17.11.2020).
4. Номенклатура територіальних одиниць для цілей статистики. Матеріал з Вікіпедії – вільної енциклопедії. URL: <https://uk.wikipedia.org/wiki/> (дата звернення: 23.11.2020).
5. Програма розвитку державної статистики до 2023 року: Постанова Кабінету Міністрів України від 27.02.2019 № 222. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/222-2019-%D0%BF#Text> (дата звернення: 23.11.2020).
6. Державна стратегія регіонального розвитку 2021-2027 рр. «Розвиток та єдність, орієнтовані на людину» // Міністерство розвитку громад та територій України: Офіційний веб-сайт Міністерства. URL: <https://www.minregion.gov.ua/napryamki-diyalnosti/derzhavna-rehional-na-polityka/strategichne-planuvannya-regionalnogo-rozvitku/materiali->

vseukrayinskoyi-naradi-z-aktualnih-pitan-formuvannya-ta-realiztsiyi-derzhavnoyi-regionalnoyi-politiki-19-20-grudnya-2019-roku-m-lviv/derzhavna-strategiya-regionalnogo-rozvitku-2021-2027-rr-rozvitok-ta-yednist-oriyentovani-na-lyudinu/ (дата звернення: 23.11.2020).